

Data: 25.04.2022 r.

DAil.401.57.2022

Znak sprawy: BPZ.072.2.2022

Pan Waldemar Kraska

Sekretarz Stanu

Adresat: Ministerstwo Zdrowia

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Uzupełnienie informacji o sposobie wykorzystania środków z opłaty od napojów z dodatkiem cukrów kofeiny lub tauryny

Szanowny Panie Ministrze ,

W odpowiedzi na prośbę o uzupełnienie informacji przekazanych w piśmie z dnia 13 kwietnia 2022r. zawartą w piśmie z dnia 21 kwietnia 2022r., znak: ZPN.563.1.2022, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Opłaty za wprowadzenie na rynek krajowy napojów z dodatkiem cukrów oraz kofeiny lub tauryny (tzw. podatek cukrowy) zostały ustanowione przepisami ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. poz. 1492), wchodzącej w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z art. 12a znowelizowanej ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2365, z późn. zm. dalej ustawa), wprowadzanie na rynek krajowy napojów z dodatkiem cukrów oraz kofeiny lub tauryny podlega opłacie. Ponadto w przypadku niedokonania opłaty w terminie, o którym mowa w art. 12g ust. 1, organ właściwy w sprawie opłaty ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę w wysokości odpowiadającej 50% kwoty należnej opłaty. Ww. opłaty stanowią w 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia oraz w 3,5% dochód budżetu państwa, w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 12c ust. 1 ustawy).

Środki z tytułu opłat, o których mowa wyżej, powinny zostać przekazane przez podmiot zobowiązany do wniesienia opłat do organu właściwego w sprawie opłaty w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy opłata, natomiast organ właściwy w sprawie opłaty przekazuje środki na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 30 dni od dnia wpływu środków na rachunek organu właściwego w sprawie opłaty albo przekazania jej na ten rachunek przez organ egzekucyjny (art. 12h ustawy).

Narodowy Fundusz Zdrowia środki otrzymane z tytułu opłaty za wprowadzenie na rynek krajowy napojów z dodatkiem cukrów oraz kofeiny lub tauryny zobowiązany jest przeznaczyć na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością (art. 12c ust. 2 ustawy).

W planie finansowym NFZ na 2021 r. w dniu 30.09.2020 r. przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów przychody z tytułu opłat będących konsekwencją przepisów ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów ujęto w pozycji E – Pozostałe przychody w wysokości 2 588 667 tys. zł.

Następnie, w związku mniejszą niż planowaną realizacją przychodów z powyższego tytułu w okresie I-V.2021 r. ,w zmianie planu finansowego NFZ na 2021 r. zatwierdzonej w dniu 7.07.2021 r. przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów dokonano zmniejszenia wysokości planowanych przychodów z tytułu tzw. opłaty cukrowej będącej konsekwencją przepisów ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, do prognozowanej realizacji przedmiotowych przychodów w roku 2021, na poziomie 1 008 000 tys. zł.

Wartość osiągniętych w 2021 r. przychodów z tytułu tzw. opłaty cukrowej wyniosła 1 420 926 596,94 zł

W piśmie z dnia 25 stycznia 2020r. znak BPZ.0123.2.2022 oraz w piśmie z dnia 9 lutego 2022r. znak BPZ.072.2.2022 wskazywano, że opłaty za wprowadzenie na rynek krajowy napojów z dodatkiem cukrów oraz kofeiny lub tauryny Narodowy Fundusz Zdrowia zobowiązany jest przeznaczyć na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z

chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością(art. 12c ust. 2 ustawy). Podkreślić należy, że ww. regulacje poza wskazaniem przeznaczenia środków, o których mowa wyżej, nie określają sposobu ich podziału pomiędzy poszczególne zadania (o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i świadczenia opieki zdrowotnej), ani nie ustanawiają dla tych środków szczególnych zasad ewidencji, w tym w szczególności w zakresie kosztów ww. zadań finansowanych ze środków „opłaty cukrowej”. Z tego też względu przychody z „opłaty cukrowej” i finansowane z nich koszty realizacji zadań ewidencjonowane są na zasadach ogólnych, mających zastosowanie do przychodów ze składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz kosztów świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych z tych składek.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie informuję że: ze środków z „opłaty cukrowej” można finansować także koszty ww. zadań, w tym świadczeń opieki zdrowotnej, które były finansowane także przed wprowadzeniem przedmiotowych regulacji, co w praktyce sprowadza się do zmiany źródła finansowania tych zadań/świadczeń, wskazanie poziomu wykorzystania środków, które z tytułu „opłaty cukrowej” wpłynęły do Funduszu, jest niemożliwe.

Dodatkowo pragnę wskazać, iż w przedmiotowych pismach wskazywano planowane wydatkowanie środków jak również już wydane kwoty, jednakże dyspozycja art. 12k ustawy o zdrowiu publicznym wskazuje, że Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, nie później niż do dnia 15 kwietnia, przedstawia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia informację o sposobie wykorzystania środków, w poprzednim roku kalendarzowym. Zatem w piśmie wskazano jedynie te działania i świadczenia opieki zdrowotnej, za które zapłacono, sfinansowano w 2021r.

Odnosząc się do szczegółowych informacji w zakresie realizacji programu KOS-BAR wskazuję, że Zarządzenie Nr 181/2021/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia zostało wydane w dniu 8 listopada 2021r. . W zarządzeniu wskazano tryb zawierania umowy, który polegał m in. na weryfikacji przez Oddział Funduszu w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia spełnianie przez świadczeniodawcę warunków wymaganych do realizacji programu pilotażowego, określonych w rozporządzeniu KOS-BAR, a następnie złożenia przez podmiot w terminie 7 dni od pozytywnego wyniku weryfikacji, dokumentów w celu zawarcia umowy.

Wydatki z tytułu koordynacji poniesione na realizację przedmiotowego programu pilotażowego za rok 2021 wg. stanu na 25.04.2022 r. wynoszą 65 593 zł.

Do realizacji programu pilotażowego przystąpiło 14 świadczeniodawców wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR (Dz.U. z 2021 r. poz. 1622). Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej 10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Bydgoszczy jako jedyny ze wskazanych w rozporządzeniu świadczeniodawców nie podpisał z Narodowym Funduszem Zdrowia umowy na realizację pilotażu KOS-BAR. Umowy na realizację pilotażu KOS-BAR zostały podpisane w 13 przypadkach z mocą obowiązywania od początku grudnia 2021 r., a w jednym przypadku z mocą obowiązywania od 01.01.2022 r. Okres obowiązywania umów 2 lata. Obecnie świadczeniodawcy, którzy podpisali umowy winni realizować moduł I Diagnostyka, postępowanie przedoperacyjne, który wg założeń programu pilotażowego trwa od 3 do 6 miesięcy. Według stanu na dzień 07.02.2022 r. 8 świadczeniodawców przekazało informacje o objęciu leczeniem pacjentów w ramach pilotażu KOS-BAR, są to:

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce - 7 świadczeniobiorców,
2. Miejski Szpital Zespolony w Olsztynie - 1 świadczeniobiorcę,
3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łęcznej - 12 świadczeniobiorców, 2
4. Szpital Czerniakowski Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością w Warszawie - 40 świadczeniobiorców,
5. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny im. Prof. Witolda Orłowskiego Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie - 11 świadczeniobiorców,
6. Specjalistyczne Centrum Medyczne im. Św. Jana Pawła II Spółka Akcyjna w Polanicy Zdroju - 39 świadczeniobiorców,
7. Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie - 28 świadczeniobiorców,
8. Wojewódzki Szpital Zespolony Im. L. Rydygiera W Toruniu - 6 świadczeniobiorców.

Odnosząc się do finansowania produktów leczniczych wskazuję, iż całkowity budżet na refundację wynosi nie więcej niż 17% sumy środków publicznych przeznaczonych na finansowanie świadczeń gwarantowanych w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia (art. 3 ust. 1 ustawy dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych). Natomiast w myśl art. 3

ust. 4 powyższej ustawy, podział kwoty środków finansowych, stanowiącej wzrost całkowitego budżetu na refundację (tzw. rezerwy), uwzględniający realizację refundacji, a także liczbę i rodzaj złożonych wniosków o objęcie lub zmianę poziomu refundacji danego produktu lub technologii lekowej określa, w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw zdrowia.

W 2021r. kwotę 1 059 067 361,01 zł przeznaczono na refundację produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy oraz kwotę 494 450 830,42 zł na paski do mierzenia glukozy w krwi. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że kwoty te dotyczą zarówno pacjentów z cukrzycą typu I jak z cukrzycą typu II. W refundacji aptecznej nie ma możliwości rozróżnienia typu choroby, ponieważ nie jest sprawozdawany kod ICD 10 na recepcie. Ewentualna próba przeszukania baz danych aptecznych pod kątem numerów PESEL zidentyfikowanych w bazach dotyczących świadczeń opieki zdrowotnej w celu wyodrębnienia pacjentów z cukrzycą typu 1 nie daje gwarancji skutecznego wykonania takiej operacji.

Z uwagi na powyższe została przekazana informacja o całkowitej kwocie refundacja cukrzycy (bez rozróżnienia na typy).

Na realizacji świadczeń w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna w zakresach chorób metabolicznych, diabetologii dla dorosłych i dla dzieci w 2021 r. wydano:

nazwa zakresu świadczeń	2021		
	Liczba pacjentów	Liczba produktów	Wartość świadczeń
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE CHOROÓB METABOLICZNYCH	43 403	101 017	6 498 039
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII	924 097	2 157 358	128 095 678
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII DLA DZIECI	23 970	79 854	8 726 314
KOMPLEKSOWA AMBULATORYJNA OPIEKA SPECJALISTYCZNA NAD PACJENTEM Z CUKRZYCĄ	19 138	91 640	11 306 213

Z poważaniem

Bernard Waśko

Zastępca Prezesa ds. Medycznych
/Dokument podpisany elektronicznie/

Kontakt

Rafał Błoszczyński, tel. e-mail Rafal.Bloszczynski@nfz.gov.pl